

Profeten Joel og endetiden - Leksjon 3 Bibelforum

Av DAG RISDAL

Herrens dag – i lys av Skriften som helhet

Så snart syndefallet var en historisk kjensgjerning i menneskeheten, måtte den hellige Gud reagere med vrede over synden (lovbruddet). Dette skjedde allerede på syndefallets dag. Men samtidig med at lovens forbannelse og dom ble kunngjort over den store fiende (Satan), ble også frelsen forkynt for de første mennesker (1Mos 3,14-15).

Av den grunn kan en si at syndefallets dag bærer i seg det særpreg som kjennetegner «Herrens dag» - nemlig dom og frelse.

Noe av det samme mønster ser vi i forbindelse med Israelfolkets utgang fra Egypt (2Mos 12-15). Først hører vi om påskelammet - som grunnlag for frelse; «Blodet på de hus hvor dere er, skal være til et tegn for dere. Når jeg ser blodet, vil jeg gå dere forbi. Intet dødelig slag skal ramme dere når jeg slår landet Egypt» (2Mos 12,13).

Men frelsen for Israel kom samtidig til å innebære dommen over egypterne: «Da sa Moses til folket: Frykt ikke! Stå fast! Se Herrens frelse, som han vil sende dere i dag! For slik som dere ser egypterne i dag, skal dere aldri i evighet se dem mer. Herren skal stride for dere, og dere skal være stille» (2Mos 14,13-14).

*

Herrens dag er en manifestasjon av *Guds makt* - både i historien og i den enkeltes liv. Herren skrider til handling og det fører alltid til dobbel utgang: Enten frelse eller dom. Dette dobbelte program – innen rammen av Herrens dag - møter vi ofte hos profetene. Vi vil anføre en del eksempler:

Vi starter med profeten Jesaja: «Menneskets stolte øyne (overmot) blir ydmyket. Menneskenes stolthet blir bøyd, og *Herren alene er høy på den dag*» (Jes 2,11.17). Dette kommer enda klarere frem i Jes 2,20-21: «*På den dag* skal menneskene kaste sine guder av sølv og gull, som de har laget for å tilbe dem, ...og gå inn i fjellkløftene og i berghulene for Herrens gru og for hans høyhets herlighet, når han reiser seg for å forferde jorden» Dette budskapet har noe av et eskatologisk preg og peker frem mot Åp 6.15-17.

Det eskatologiske trekket kommer enda sterkere frem i Jes 13,9-10: «Se, Herrens dag kommer, fryktelig og full av harme og brennende vrede, for å legge jorden øde og utrydde synderne fra den. For himmelens stjerner og dens strålende stjernebilder skal ikke la sitt lys skinne. Solen er mørk når den går opp, og månen skinner ikke.» - Dette minner mye om innholdet i Mat 24,29!

Hos profeten Esekiel møter vi også et alvorlig domsutsagn i tilknytning til Herrens dag: «...Deres sølv og deres gull skal ikke kunne berge dem på *Herrens vredes dag*. De skal ikke kunne mette seg eller fylle sin buk med det. For det har vært årsak til misgjerning for dem» (Esek 7,19).

Et sterkt ord - i sak – om *Herrens dag*, finner vi i Esek 22,30-31: «Jeg lette blant dem etter en mann som ville mure opp en mur og stille seg i gapet for mitt åsyn til vern for landet, så jeg ikke skulle ødelegge det. Men jeg fant ingen. Så utøser jeg da min vrede over dem. Ved min harmes ild gjør jeg ende på dem. Deres gjerninger lar jeg komme over deres eget hode, sier Herren Herren»

Dette Ordet er uhyre sterkt. Dypest sett har det med *Jesu død på korset* å gjøre. I lys av Esek 22,30-31 ble Kristus et vern for landet, ved at han tok vreden og dommen og forbannelsen på seg. Dermed bestemmer han utfallet for oss på den endelige dommedag - etter vårt personlige forhold til ham (sml. Apg 17,31).

Et annet Ord vil også kaste lys over dette forhold, nemlig Gal 3,13: «Kristus kjøpte oss fri fra lovens forbannelse ved at han ble en forbannelse for oss. For det står skrevet: Forbannet er hver den som henger på et tre»

Nå finner vi budskapet om Herrens dag hos mange av profetene i Tolvprofetboken. Nå vil vi vente med eksemplene fra Joels bok til selve gjennomgåelsen, men vende oss til profeten Amos.

*

Det folk som er *bortvendt* fra Herren på Amos' tid, blir sterkt formant til å forberede seg til Herren kommer på sin dag: «Derfor vil jeg gjøre dette med deg, Israel. Og fordi jeg vil gjøre slik med deg, Israel: *Gjør deg rede til ti møte din Gud!*» (Amos 4,12).

Gjennom hele Bibelen går det en klar linje. Vi må forberede oss på Jesu gjenkomst og dommens dag. Dette ransakende budskapet, med sikte på Herrens dag, kommer sterkt fram i Amos 5,18-20: «Ve dem som stunder etter Herrens dag! Hva vil dere med Herrens dag? Den er mørke og ikke lys. Det er som når en flykter for en løve, men støter på en bjørn, og når han kommer hjem og støtter seg til veggen med hånden, blir han bitt av en orm. Ja, Herrens dag er mørke og ikke lys, bælgmørk og uten lysskjær.»

Ved å lese slike sterke ord, blir vi minnet om Davids bønn: «Ransak meg Gud, og kjenn mitt hjerte! Prøv meg og kjenn mine mangfoldige tanker, se om jeg er på fortapelsens vei, og led meg på evighetens veil» (Sal 139,23-24).

I Obadjas bok, vers 15 finner vi også dette budskapet: «For *Herrens dag* er nær over alle folkene. Som du har gjort, skal det gjøres med deg. Dine gjerninger skal komme tilbake på ditt eget hode» Og i samme boken hører vi også om at *Guds rike* skal komme: «Redningsmenn skal dra opp på Sions berg og dømme Esaus berg. Og riket hører Herren til» (Obad 21).

Vi møter altså her det forhold at *Herrens dag* og *Guds rike* er nær sammenstilt.

Med et særdeles rystende alvor skildres denne dag i Sefanjas bok: «*Nær er Herrens dag, den store*. Den er nær og den kommer med stor hast. Hør! *Det er Herrens dag!* Full av angst skriker da kjempen. En vredes dag er den dagen, en dag med nød og trengsel, en dag med omveltning og ødeleggelse, en dag med mørke og mulm, en dag med skyer og skodde, en dag med basunklang og hærskrig mot de befestede byer og de høye murtinder» (Sef 1,14-16).

Ut fra budskapet om Herrens dag hos profeten Sefanja, skrev munken Thomas av Celano på 1200-tallet en sterk salme. (Jeg tar her med fra Landstads salmebok nr. 90, vers 1, 3 og 5).

Dommens dag med vredens torden,
lengst fra fordum varslet jorden,
løser alt det skaptens orden.

Guds basun med veldig tone,
frem au grav i hver en sone,
stevner alle for Guds trone.

Boken hvori alt fortelles,
lukkes opp og dom skal felles,
etter det som i den meldes.

*

I den siste profetbok i Det gamle testamente - Malakias - toner budskapet om Herrens dag frem, både med alvor, fryd og herlighet: «*For se, dagen kommer!* Den brenner som en ovn! Da skal alle overmodige og hver den som gjør ondt, være som halm, og dagen som kommer skal sette dem i brann, sier Herren, hærskares Gud, så den ikke levner dem rot eller gren. - Men for dere som

frykter mitt navn, skal rettferdighetens sol gå opp med legedom under sine vinger. Og dere skal gå ut og springe som kalver når de slipper ut fra fjøset» (Mal 4,1-2).

Vi finner det samme sterke budskapet om *Herrens dag* også i Det nye testamente: «Men *Herrens dag* skal komme som en tyv, og da skal himlene forgå med veldig brak, og himmellegemene skal komme i brann og gå i oppløsning, og jorden og alt som er bygd på den, skal brenne opp» (2Pet 3,10).

I Det nye testamente er «Herrens dag» benyttet om *søndagen* - til minne om Kristi oppstandelse fra de døde. Det var denne dag Jesus stod triumferende opp av graven. Da apostelen Johannes var forvist til øya Patmos, ble han «bortrykket i ånden på *Herrens dag*» (Ap 1,10).

De fleste bibelfortolkere mener at dette hentyder til *søndagen* - at Johannes fikk en egen henrykkelse i Ånden på denne dag. Og en slik forståelse har mye for seg.

Men det kan vel også tenkes at apostelen Johannes har levet seg så sterkt inn i budskapet om *Herrens dag* - utfra profetene i GT - at han var bortrykket *til* Herrens dag i endetiden. Da har han opplevet en *foregripelse* av dommens dag og fortapelsens gru i sin samvittighet.

Luther opplevde noe av det samme. Hans opplevelse av Guds dom ved lovens åndelige åpenbaring hadde *eskatologisk* struktur. Selve den ytterste dommedag kom ham nær inn på livet. I en slik tilstand av anfektelse er det som «den kommende vrede» bryter på!

Muligens er det noe av dette som Johannes også har fått inn på livet mens han var på Patmos. Etter som Johannes var under *Åndens makt*, er det ikke vanskelig å tenke seg at han har erfart noe av Herrens dags vesen, ikke bare som noe fremtidig, men som et *nå*! Da blir det alvor over budskapet.

Vi tar også med en skildring av hvordan *Herrens dag* vil arte seg for menneskene ut fra Åpenbaringsboken: «Kongene på jorden og stormennene og hærførerene og de rike og de mektige, hver trell og hver fri mann, gjemte seg i hulene og mellom berghamrene. Og de sier til fiell og klippe: Fall over oss og skjul oss for hans åsyn som sitter på tronen, og for Lammets vrede. For deres store vredes dag er kommet, og hvem kan da bli stående?» (Åp 6,15-17).

Den som ikke er skjult under Lammets blod her i nådetiden, vil måtte stå ansvarlig for Lammets vrede på den store dommens dag.

*

Herrens dag har altså både i GT og NT en klar felles betydning: Det er den avgjørende dag da Herren griper inn - både til *dom og fortapelse* for dem som avviser evangeliet, og til *frelse og evig liv* for dem som har tatt sin tilflukt til Jesus Kristus, Guds Sønn.

(Forts. i neste nr.)

(Lekson 3 af 9 om profeten Joel ved Dag Risdal – bragt i [Bibelsk Tro 5/1996](#) – Shafan 2-07-21)